

متن سخنرانی افتتاحیه مهندس هاشم صباغیان در مراسم بیست و هشتمین سالگرد آیت الله طالقانی
حسینیه ارشاد-۸۶/۶/۱۹

بسم الله الرحمن الرحيم

من المؤمنین رجالٌ صدقوا ما عاهدوا الله عليه فمنهم من قضی نحبه و منهم من ینتظر و ما بدلوا
تبدیلاً. (احزاب / ۲۳)

سلام و درود بر شما زنان و مردان آزاده و مبارز که امروز برای گرمی داشت بیست و
هشتمین سالگرد درگذشت یکی از پیشگامان روشنفکری دینی ایران، مرد ایمان و تقوا و عمل،
مجاهد نستوه، آیت اله سیدمحمود طالقانی در اینجا گرد آمده‌اید.

سخنم را با آخرین خاطره‌ام از آن زنده یاد آغاز می‌کنم. شب هجدهم شهریور ۱۳۵۸، که
مانند بسیاری از شبهای دیگر، به صورت کشیک در ساختمان نخست‌وزیری مانده بودم. در حدود
ساعت یک پس از نیمه‌شب، اطلاع یافتم که آیت‌اله طالقانی سخته کرده است. از شنیدن این خبر
دچار شوک شدم و بلافاصله به شادروان مهندس بازرگان اطلاع دادم. به اتفاق به خانه آقای
طالقانی رفتیم و در وسط اتاقی با پیکر بی‌جان او مواجه شدیم. هنگامی که عبای ایشان را کنار
زدم، دیدم که آن بزرگوار جان به جان آفرین تسلیم کرده است.

و اما یک نمونه از مردانگی طالقانی: در سال ۱۳۴۳، شبی که حکم دادگاه نظامی شاه علیه
سران و فعالان نهضت آزادی ایران خوانده شد و اعضای دادگاه قصد ترک محل دادگاه را داشتند.
طالقانی با صدای بلند به آنان نهیب زد: "بایستید!" همه در جایشان میخکوب شدند. آنگاه طالقانی
آیاتی از سوره مبارک فجر را بر آنان خواند: ".... والفجر ولیال عشر و الشفع و الوتر ان ربک
لبالمرصاد"

از شنیدن این آیات کوبنده قرآن کریم، همه به لرزه افتادند. سپس، طالقانی، با همان صلابت
قبلی، به آنان خطاب کرد: "بروید!" و افسران و مأموران به سرعت از سالن دادگاه خارج شدند.

طالقانی به حق یکی از پایه‌گذاران انقلاب اسلامی ایران بود. او با تلاشها، رنجها و حبسهای
دوران طاغوت در زمینه‌سازی برای شکل‌گیری و پیروزی انقلاب نقش کلیدی داشت.

طالقانی و همفکرانش، مرحومان مهندس بازرگان و دکتر یداله سبحانی، پس از دو دهه
خدمات و فعالیت‌های فرهنگی اسلامی جمعیت نهضت آزادی ایران را که در بخشی از مرامنامه‌اش

آمده بود " ما مسلمان، ایرانی و مصدقی هستیم" پایه‌گذاری کردند. او نخستین فرد روحانی بود که با بنیان‌گذاری و پذیرش عضویت یک سازمان سیاسی به نیاز راهبردی تقویت کار جمعی و تحزب در جامعه ایران پاسخ داد و بر این امر همت گماشت تا راه برای استقرار حاکمیت ملت (دموکراسی) و اجرای برنامه‌های توسعه کشور هموار شود.

طالقانی آموزنده قرآن به نسل جدید و تحصیلکرده زمانش بود و معارف و آموزه‌های اصیل قرآنی را به عرصه عمومی معرفی کرد. او اسوه آزادی و آزاداندیشی، مبارزه با استبداد و خودکامی و ظلم و بی‌عدالتی بود. رفتارش آرامش‌بخش دلها، وجود گرانقدرش گرمابخش جمع یاران و شخصیت والایش جذب کننده و امیدبخش همه مبارزان بود.

طالقانی متفکری نبود که تنها در گوشه‌ای معتکف شود و به خواندن و تفسیر قرآن بپردازد. او مرد عمل، آزادیخواهی تلاشگر و قهرمان حضور در صحنه اجتماع بود. او با حضور مستمرش در عرصه مبارزات سیاسی، مسائل و مشکلات جامعه‌اش را می‌دید و لمس می‌کرد و می‌کوشید که برای حل آنها پاسخهای مناسب قرآنی بیابد و عرضه کند.

طالقانی یکی از احیاگران و اصلاح‌کنندگان اندیشه دینی به شمار می‌رود. او به حق ابوزر زمان نام گرفت و زبان گویایش همانند شمشیر مالک اشتر برنده بود.

افسوس که دستگاه حاکمیت حق آن رادمرد را ادا نکرده است. در این زمان، که غوغای عدالت‌گستری و مهرورزی همه جا را پر کرده است، باید پرسید که رسانه ملی در سالگرد درگذشت طالقانی، جز پخش برنامه‌های کوتاهی درباره زندگی و سخنان او، در مورد انتشار اندیشه‌ها و بیان مبارزات و نقش کم‌نظیرش در پیروزی انقلاب اسلامی ایران برای آگاهی نسل جوان این مرز و بوم چه کرده است و مسئولان رسانه ملی چه پاسخی در این باره به تاریخ خواهند داد؟

چرا حتی برای یک بار مراسم تشییع پیکر پاک این بزرگمرد را، که نخستین تشییع و بزرگداشت مردمی پس از انقلاب بود و بدون برنامه‌ریزی قبلی و گسیل داشتن گروههای فرمانبر انجام گرفت، نشان نمی‌دهند تا مردم خود قضاوت کنند و ببینند که طالقانی چه پایگاه عمیقی در قلبهای مردم شریف ایران داشت ؟

البته هنوز هم دیر نشده است و می‌توانند با برنامه‌ریزی صحیح و دقیق تا اندازه‌ای کوتاهی سالهای پیشین را جبران کنند.

یکی از پیامهای طالقانی دعوت به وحدت و همدلی برای دفاع از منافع ملی و استقلال کشور بود. در شرایط کنونی که کشورمان دچار بحرانهای داخلی و خارجی است و در معرض توطئه‌های آمریکا، صهیونیستها و متحدانشان قرار دارد، آشتی ملی یک ضرورت گریزناپذیر است و همگان، بویژه حاکمان، باید بیشترین تلاش ممکن را برای وحدت و انسجام ملی به کار بندند.

درباره پیامها و ویژگیهای دیگر طالقانی، سخنرانان محترم این مجلس رساتر از بنده سخن خواهند گفت و از این رو به همین اندازه در تکریم زنده‌یاد طالقانی بسنده می‌کنم، ولی اعتقاد دارم که شناخت صحیح اندیشه‌ها و منش و روش طالقانی و به کارگیری آموزه‌هایش، بویژه برای نسل جوان امروز، یک ضرورت است و توصیه‌ام این است که در زمینه‌های زیر بررسی و پژوهش و معرفی صورت گیرد :

۱- بازگشت به قرآن و زدودن پیراهه‌ها و خرافات

۲- آزادیخواهی، استقلال‌طلبی و مبارزه با استبداد و خودکامگی

۳- عدالت‌خواهی و مبارزه با ظلم و بی‌عدالتی

۴- همکاریهای جمعی و تحزب، به عنوان پیش‌نیاز اساسی تحقق دموکراسی و اجرای برنامه‌های پیشرفت و توسعه.

در پایان، از خداوند یکتا برای همه مردم شرافتمند، مبارز و آزادیخواه ایران آرزوی موفقیت و سرفرازی دارم و امیدوارم که تلاششان در راه حفظ استقلال و تامین منافع ملی و استقرار مردم سالاری در این سرزمین عزیز نتیجه مطلوب در بر داشته باشد. با تشکر از حضور شما عزیزان و سروران در این برنامه و امتنان از سخنرانان و ستاد برگزاری مراسم و همچنین تقدیر از مدیریت و همکاران محترم حسینییه ارشاد و با درود فراوان به روان پاک آیت‌الله طالقانی و یاران و همفکران او. یادشان گرامی و راهشان پررهرو باد.